

portret
(nog)
niet
beschikbaar

NAAM: Hermanus Cornelis VALETON (1905-1993)

PERSONALIA

geboren: 1 maart 1905

overleden: 2 augustus 1993, te Alkmaar

partner: gehuwd met Jeanne Rahusen (1900-1993) op
5-7-1944 te Hattum

familie:

OPLEIDING

proponent: 22 juni 1948 bij de A.D.S. na colloquium doctum

overig: in 1928 "candidaat" voor predikantschap in de
Nederlandse Hervormde kerk

PORTRET:

LOOPBAAN als predikant en in sommige overige functies

AMBT/FUNCTIE	PLAATS/GEMEENTE/INSTELLING	DAG	MND	JAAR	TOT	DAG	MND	JAAR
predikant	Wichmond (Nederlandse Hervormde Kerk			1929				
predikant	Maastricht (Nederlandse Hervormde Kerk	25	feb	1934	-	8	nov	1936
predikant	Velp (Nederlandse Hervormde Kerk	15	nov	1936	-			1941
geestelijk verzorger en sociaal werker	Zuid-Limburg, Mijnstreek, kampen voor politieke delinquenten			1946				1948
predikant	Oldeboorn, doopsgezinde gemeente, (sindsdien)	1	feb	1948	-	17	sep	1950
predikant	Nijmegen	24	sep	1950	-	28	sep	1958
directeur	Zeist, vormingscentrum Heerewegen	1	okt	1958	-		jan	1962
predikant	Baarn-Soest	21	jan	1962	-	29	aug	1971
predikant	Naarden, diaconessenhuis, in combinatie met Baarn Soest		sep	1962				
hulppredikant	Bilthoven				-	10	okt	1976

PUBLICATIES

BOEKEN

- En Thomas was niet met hen..... / I.K.O.R.radio-kerkdienst in de Doopsgezinde Kerk te Nijmegen op 29 juli 1956 / Hilversum / 1956 (DDC)

ARTIKELN

- Godsdienstige vorming (mede-auteurs: W.I. Fleischer en S. van der Veen) / Fundament en Bouwstenen III / 1959 (SK 8143)
- Plaats en functie van de bijbel in onze broederschap (mede-auteurs: J.D. Dozy en J. van der Hoeven) / Fundament en Bouwstenen V / 1960 (SK 8152)
- Artikelen in het Algemeen Doopsgezind Weekblad

OVERIGE BIJZONDERHEDEN

- Tot 1941 was ds Valeton predikant bij de Nederlands Hervormde Kerk.¹ Hij was toen predikant te Velp. Daar werd hij, eind 1940 eerst geschorst en vervolgens uit zijn ambt ontzet welke maatregel even later weer werd teruggeschroefd tot een éénjarige schorsing.^{2,3,4}

- Zover liet hij het echter niet komen want hij diende intussen, in het voorjaar van 1941 al een ontslaanvraag in als predikant te Velp. ⁴
- In het laatste oorlogsjaar is hij tijdelijk gearresteerd geweest bij razzia-actie van Landwachters ⁵
- Van zomer 1946 tot begin 1948 was hij verbonden als geestelijk ⁶ en sociaal verzorger aan de kampen der politieke delinquenten in de Mijnstreek ⁷
- Na colloquium doctum te hebben afgelegd werd ds. Valeton in 1948 proponent der A.D.S. en is vervolgens beroepen te Oldeboorn ⁸
- Zijn aanstelling voor drie jaar om in Heerewegen een doopsgezind vormingscentrum op te richten bleek al binnen die termijn niet haalbaar, vanwege te hoge kosten. ⁹

BRONNEN

NAMEN BRONNEN	JG	NR.	DEEL	DG	MD	JAAR	PAG.	AFB.
¹ Verkade's dominees memories [dominees] (data loopbaan in NH kerk; retrieved: 17-11-2023)								
² Arnheemsche Courant [delpher] (meldt schorsing uit ambt in NH gem Velp)	127	16728	2 ^e blad	30	12	1940	p. 4	
³ Algemeen Handelsblad [delpher] ("Nederduitsch Hervormd predikant te Velp, uit zijn ambt ontzet")	114	37347	1 ^e blad	11	01	1941	p. 2	
⁴ Algemeen Handelsblad [delpher] (meldt nietig verklaring ontzetting en aanvraag ontslag door V.)	114	37492	1 ^e blad	7	06	1941	p. 9	
⁵ Trouw [delpher] (meldt arrestatie na razzia-actie)	6	938		25	05	1948	p. 1	
⁶ Doopsgezind Jaarboekje 1994 (I.M.; E. Borren noemt hem "geestelijk" verzorger van politieke delinquenten in de mijnstreek)	88					1994	p. 12-13	
⁷ Leeuwarder Courant [delpher] (noemt hem "sociaal" werker bij delinquenten in mijnstreek)	197	59		10	03	1948	p. 3	
⁸ De Heerenveense koerier [delpher] meldt beroeping Oldeboorn na colloquium doctum aan seminarie)	4	10		13	01	1948	p. 2	
⁹ Leeuwarder Courant [delpher] (artikel over mislukking vormingsinstituut 'Heerewegen')	211	298		19	12	1962	p. 2	
Algemeen Doopsgezind Weekblad	48			16	10	1993		

uit: *Doopsgezind Jaarboekje 88ste Jaargang, 1994, , p. 12-13*

In Memoriam Herman Cornelis Valeton (1905-1993)

Met de dood van Herman Valeton heeft onze Broederschap een markante predikant verloren, al zal dat niet zo door iedereen ervaren zijn. Daarvoor was hij bij velen te onbekend. Want al gaf hij een aantal jaren leiding aan het vormingswerk, voor het overige was hij weinig betrokken bij wat er buiten het bestek van zijn gemeente(n) gaande was. Wie hem echter gekend hebben bewaren de herinnering aan een zeer kleurrijk, warm en inspirerend mens. Hij heeft in zijn leven vele crises en verliezen gekend, waartoe onder meer zijn breuk met de Nederlandse hervormde kerk in 1941 behoort. Deze ervaring is van grote invloed op zijn verdere leven en ontwikkeling geweest. Na jaren van omzwervingen, waarin hij onder andere de geestelijk verzorger van een kamp voor politieke delinquenten uit de tweede wereldoorlog was, kwam hij in 1948 naar de doopsgezinden over. Zijn eerste gemeente was Oldeboom, twee jaar later gevolgd door die van Nijmegen. Daarna vond in 1958 zijn aanstelling tot vormingsleider plaats met 'Heerewegen' te Zeist als centrum. De laatste jaren van zijn predikantschap 1962-1971 ten slotte was hij verbonden aan de gemeente Baarn/Soest. Daarna verleende hij tot 1976 nog hulpdiensten in Bilthoven. Aan hem denkende komt mij een woord van Judith Herzberg voor de geest: 'Troost voor daklozen komt niet in de vorm van huizen, maar uit de mond van zwervers.' Zelf was hij zo'n zwerver, altijd op weg, nooit helemaal thuis, vol fundamentele twijfels, rond zichzelf, rond zijn geloof en rond zijn functioneren als predikant. Maar juist door die onzekerheid en kwetsbaarheid had hij een zuiver en gevoelig oor voor wat er in mensen omging en was hij, naast prediker, bovenal een pastor die ruimte en veiligheid bood.

Mensen beleefden hem daardoor als iemand, die niet boven maar naast hen stond, en die voor hen behalve een wijze raadsman vooral een vriend was. Daarbij was hij van een grote trouw. Zorgvuldig noteerde hij de namen en overige personalia van hen, die door hem gedoopt of getrouwd waren, of met wie hij in zijn pastoraat in contact was gekomen. Hij hield er een uitgebreide correspondentie op na en bleef mensen op hun levensweg volgen en vergezellen. De kansel had zijn hart. Prediker is hij tot vrijwel het laatst van zijn leven geweest. Hij kon ook niet zonder. Hij moest getuigen van dat evangelie, dat hem zo in de ban had en hem tegen wil en dank niet losliet. Tegelijk had hij de gemeente nodig om zijn geloof te voeden en te bezielen. Uit die wisselwerking ontstond een vorm van prediking, die letterlijk aantrekkelijk werkte en vonken deed overspringen. Hij stond er met een enthousiasme en jeugdig elan waarop menig jongere collega jaloers zou zijn geweest. En als mensen hem zo goed verstonden, dan kwam dat doordat hij op grond van eigen levenservaring precies wist te verwoorden wat ons allen aan twijfel en onmacht, geloof en hoop beweegt. Zoals van Boaz wel eens gezegd is dat hij het hart van een vreemdeling had, zo bezat hij dat van een jongeling. Dat gaf hem niet alleen dat haast jongensachtige enthousiasme, maar stelde hem ook in staat om aan te voelen wat er in jonge mensen omging. Geen wonder dat zovelen onder hen de weg naar hem bleven zoeken en vinden. En als hij in de diensten te Deventer voorging, waren er onveranderlijk tal van jongeren onder zijn gehoor te vinden. Het is meer dan een gemeenplaats wanneer wij hem, wiens leven zo rijk was maar ook zo vol van strijd en rusteloosheid, toewensen: Hij ruste in vrede.

E. Borren